

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718201110
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8718201110.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu L. Y.H., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX L., zastúpeného JUDr. Vladimírom Komanom, advokátom so sídlom v Poprade, Hraničná 13, proti žalovanému J. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. U. XXXX/XX, XXX XX L., zastúpenému AK JUDr. Budziková & JUDr. Dachová, s.r.o., Nám. sv. Egídia 41/95, 058 01 Poprad, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad z 13.11.2019, č. k. 11C/10/2018 - 92 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo výrokoch II. a III.

Priznáva žalovanému vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie do sumy 600,- eur zastavil. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca sa domáha od žalovaného vrátenia vyplateného výživného titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré uhrádzal v období od 09.12.2015 do januára 2018 v sume po 200,- eur mesačne, spolu 5.200,- eur. Súd prvej inštancie posúdil nárok podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka a zdôraznil, že pre posúdenie toho, či žalovaný je povinný vrátiť výživné je rozhodujúca skutočnosť, dokedy trvala vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanému. Aj v situácii, že žalovaný mal nejaký vlastný príjem, ktorý získal brigádnickou činnosťou, či zo štipendia, nemá za následok zánik vyživovacej povinnosti rodiča. Zdôraznil, že pokiaľ žalobca platil výživné pre žalovaného v čase, keď jeho vyživovacia povinnosť už netrvala, možno uvažovať o vydaní bezdôvodného obohatenia, avšak uvedené nie je tento prípad. Pokiaľ žalobca platil výživné len za obdobie do kedy jeho vyživovacia povinnosť trvala, nemôže ísť zo strany žalovaného o bezdôvodného obohatenie. Nie je preukázané, že žalovaný v tejto súvislosti konal úmyselne a že sa obohacoval na úkor žalobcu, ktorého príjmy v cudzine určite museli byť pomerne vysoké. Zdôraznil, že každý rodič po dobu trvania vyživovacej povinnosti musí platiť aspoň minimálne výživné. To, že žalovaný pracoval, aby si mohol založiť rodinu treba oceniť a nie „trestať“ stratou výživného. Pokiaľ žalobca poukazoval, že v danom období, keď platil výživné už žalovaný nenavštevoval denné vysokoškolské štúdium, či privyrábal si, tieto skutočnosti mal zisťovať a zrejme aj posudzoval súd, ktorý v predchádzajúcom konaní rozhodoval o zrušení vyživovacej povinnosti žalobcu voči žalovanému. Ak rozhodol o jej zrušení k 23.01.2018, potom mal všetky poznatky a dôkazy, ktoré uvádzal žalobca aj v podanej žalobe, zrejme dospel k tomu, že až vtedy zmenili pomery v zmysle tom, že žalovaný je schopný sám sa živiť. Súd v tomto konaní už nie je podľa prvoinštančného súdu oprávnený preskúmať tento právoplatný rozsudok o zrušení vyživovacej povinnosti a konanie, ktoré mu predchádzalo. Pokiaľ žalobca podal návrh na

zníženie výživného a argumentoval by tým, že žalovaný má vlastný príjem, napríklad prevyšujúci príjem, súd prvej inštancie mohol znížiť výživné alebo zrušiť vyživovaciu povinnosť, ak by zistil, že sa jedná o konanie v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ však takéto rozhodnutie vydané nebolo, nemožno hovoriť o rozpore s dobrými mravmi a žalovaný sa bezdôvodne neobohacuje, pokiaľ žalobca žalovanému plnil výživné určené na základe rozhodnutia súdu. Súd prvej inštancie ďalej zdôraznil, že práve to, že žalobca sa nezaujíma o žalovaného ako o svoje dieťa od 12 rokov a o jeho život, hodnotí ako konanie, ktoré neobstojí z pohľadu dobrých mravov. Jeho nezaujím nemohol spôsobiť žalovaný ako dieťa, ktorý v tom čase mal len 12 rokov. Súd prvej inštancie teda prihliadol aj k dobrým mravom, avšak tieto neboli hlavným a jediným dôvodom tohto rozhodnutia. So zreteľom na tieto dôvody súd prvej inštancie žalobu zamietol, o trovách konania strán rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP a zastavenie časti konania odôvodnil prvoinštančný súd späťvzatím žaloby zo strany žalobcu v rozsahu istiny 600,- eur.

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o čiastočnom zastavení konania, podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru sa súd prvej inštancie nedôsledne zaoberal skutkovými zisteniami a nezhodnotil konanie žalovaného ako konanie v rozpore s morálkou. Žalobca zdôrazňuje, že až do 14 roku veku býval žalovaný so žalobcom v spoločnej domácnosti, teda do času, keď sa matka žalovaného od žalobcu odsťahovala. Žalobca sa o neho vždy zaujímal, no rodinní príslušníci exmanželky sa žalobcovi vyhrážali bitkou, ak sa o deti neprestane zaujímať. Konanie, ktoré vidí v rozpore s dobrým mravmi je predovšetkým konanie v čase od roku 2015, kedy žalobca podal návrh na zrušenie výživného, vtedy však žalovaný predložil doklad, že navštevuje vysokú školu, preto žalobca návrh zobral späť. Už od 09.12.2015 však žalovaný pracoval na dohodu o vykonaní práce, následne začal aj podnikáť. Občan, ktorý koná v súlade s morálkou v spoločnosti, nebudí podľa žalobcu falošný dojem, že sa nemá čím živiť, ale konaná podľa § 62 Zákona o rodine a prestane požadovať výživné, keďže je schopný sám sa živiť. Žalovaný jednoznačne mal možnosť sa živiť, bol schopný sa sám živiť už od 09.12.2015 a úmyselne, aby mohol ďalej prijímať výživné, nastúpil na vysokú školu, z ktorej bol vylúčený pre neprospech. Nepovažuje žalobca za nemorálne to, že žalovaný pracoval na troch miestach, ale to, že si nesplnil povinnosť a neohlásil, že je schopný sám sa živiť a ďalej od otca poberal výživné. Tieto skutočnosti žalobca zistil až cestou priateľov a známych a následne sa svojim podaním snažil napraviť stav, ktorý považoval za rozporný s ustanovenia nášho právneho poriadku.

4. Žalovaný navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Zdôrazňuje, že dôvodom, na základe ktorého mal žalobca uloženú povinnosť platiť výživné v jeho prospech bol právoplatný rozsudok súdu, k ďalšej zmene tohto rozsudku, a teda k zrušeniu vyživovacej povinnosti došlo až rozhodnutím OS Poprad, sp. zn. 15Pc/8/2015. Pokiaľ teda vyživovacia povinnosť rozhodnutím súdu nebola zrušená, právny dôvod pre plnenie uskutočňovaný žalobcom existoval. Poukazuje tiež na predchádzajúce vyjadrenia vo vzťahu k žalobcovi, ktorý je jeho otcom a vyslovuje názor, že nič z toho čo žalobca uviedol v žalobe mu nemohlo zabrániť, aby sa kontaktoval so svojim synom a aby sa oňho zaujímal a opätovne zdôrazňuje tú skutočnosť, že on stratil kontakt s otcom v čase, keď mal 12 rokov.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutej časti, a teda vo výrokoch II. a III., v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia prvoinštančného súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto právnych a skutkových zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil dostatočné odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

7. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa v tomto konaní domáha od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia titulom platenia výživného na základe právoplatného rozhodnutia súdu, keď prispieval na jeho výživu aj potom, čo žalovaný predčasne ukončil štúdium na vysokej škole, začal pracovať a podľa žalobcu v tomto období (od 09.12.2015 do januára 2018) už bol schopný sám sa živiť.

8. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

9. V citovanom zákonom ustanovení je vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Dôvodom vzniku záväzku je získanie bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Na základe toho vzniká záväzkový vzťah medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil, ktorý je povinný bezdôvodné obohatenie vydať a medzi tým, na úkor koho sa niekto obohatil, ktorý má právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, aj keď to zákon výslovne neustanovuje. Zákon pritom uvádza štyri formy bezdôvodného obohatenia, a to majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu (ide o také plnenie, kde od začiatku nebol právny dôvod na plnenie), majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, spravidla z neplatnej zmluvy, majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý tu síce spočiatku existoval, ale potom dodatočne odpadol (napr. splnením rozvázovacej podmienky, či zrušením zmluvy) a napokon majetkový prospech bol získaný z nestatočných zdrojov.

10. Je zrejmé, že vyživovacia povinnosť žalobcu vo vzťahu k žalovanému bola určená rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 06.05.2013, č. k. 20C/80/2013 - 36, ktorým bolo zvýšené výživné na sumu 200,- eur mesačne s účinnosťou od 01.04.2013.

11. Žalovaný bol študentom L. K.. od 16.09. 2015 do 01.03.2016, v odbore U..

12. Takto určená vyživovacia povinnosť bola na návrh žalobcu zrušená rozsudkom Okresného súdu Poprad z 25.04.2018, č. k. 15Pc/8/2018 - 17, a to s účinnosťou od 23.01.2018.

13. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že ak žalobca plnil vo vzťahu k žalovanému výživné za obdobie, kedy jeho vyživovacia povinnosť určená právoplatným rozhodnutím súdu trvala, jeho žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia z tohto titulu opodstatnená nie je.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Podľa § 78 ods. 2 Zákona o rodine, ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

16. Súd môže rozhodnúť o zrušení výživného alebo o jeho znížení vo vzťahu k plnoletému dieťaťu aj so spätnou účinnosťou (do pozor. komentár Zákona o rodine, vydavateľ Eurokódex, s. r. o., Martina Rázusa 23A, Žilina).

17. Žalobca v konaní Okresného súdu Poprad, sp. zn. 15Pc/8/2018, zrušenie vyživovacej povinnosti vo vzťahu k synovi - žalovanému odôvodňoval tým, že k 30.03.2016 ukončil štúdium na vysokej škole a uviedol prehľad uzatvorených dohôd o vykonaní práce medzi žalovaným a spoločnosťami P., za čas od 09.12.2015 do 01.12.2017 i to, že žalovaný je od 09.11.2017 prihlásený ako samostatne zárobkovo činná osoba. Argumentoval, že v uvedenom období, podľa jeho názoru, žalovaný bol schopný sám sa živiť, zrušenie jeho vyživovacej povinnosti k žalovanému navrhol s účinnosťou od podania tohto návrhu, a teda od 23.01.2018 a následne konajúci súd takto koncipovanému návrhu aj vyhovel. Pokiaľ teda žalobca vo vzťahu k žalovanému platil výživné, na ktoré bol podľa rozhodnutia súdu povinný, a to až do času zrušenia tejto povinnosti, prijatím tohto výživného sa žalovaný bezdôvodne neobohatí, keďže ho prijímal na základe právneho dôvodu, ktorým bol v tom čase právoplatný rozsudok súdu. Plnenie vyživovacej povinnosti žalobcu v danom období nemožno vyhodnotiť ani ako plnenie, na ktoré by žalovaný nemal nárok pre nesúlad s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti opodstatnene poukázal na vzájomné vzťahy medzi stranami konania, skutočnosť, že žalobca sa o žalovaného nezaujímal od jeho 12-tich rokov a so zreteľom na tento vek, uvádzaný nezaujem nemohol spôsobiť a ani ovplyvniť žalovaný, ktorý bol maloletým dieťaťom a rozhodne nemal žiadnu zodpovednosť za narušené vzťahy medzi žalobcom a jeho matkou.

18. So zreteľom na všetky tieto dôvody, odvolací súd rozsudok vo výrokoch o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

19. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania žalovaný má vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov tohto štádia konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).